

Biskop Tor Singsaas, preken i Nidaros domkirke, 1. juledag 2016:

Skaperetro og kristent menneskesyn

Troen på Gud som skaper og menneskes verd hører nøye sammen.

Å se på seg selv som skapt av Gud, - eller anse seg å ha blitt til ved en tilfeldighet, - utgjør en stor forskjell.

Mennesket er et stort mysterium, - et ufattelig under.

Den svenske forfatteren Tomas Transtrømer (1931 – 2015) (Nobelprisen i litteratur 2011) sammenligner mennesket med en katedral;

«Ikke skam deg for at du er menneske, vær stolt! Inni deg åpner seg hvelv etter hvelv uendelig. Du blir aldri ferdig, og det er som det skal være.»

Romanske buer

Inni den veldige romanske kirken stod turistene tett i halvmørket.

Hvelv etter hvelv gapende og intet overblikk.

Noen lysflammer blafret.

En engel uten ansikt omfavnet meg og hvasket gjennom hele kroppen:

«Ikke skam deg for at du er menneske, vær stolt!

Inni deg åpner seg hvelv etter hvelv uendelig.

Du blir aldri ferdig, og det er som det skal være.»

Jeg var blind av tårer

og ble skubbet ut på den solglødende piazzaen

sammen med Mr. og Mrs. Jones, Herr Tanaka

og Signora Sabatini

og inni dem alle åpnet seg hvelv etter hvelv uendelig.

(Oversettelse fra svensk; Jan Erik Vold)

Dette er Guds skaperdrømmer med mennesket. Dette gjelder alle mennesker, uten unntak.

Mennesket er et av de sterkeste «gudsbevis» i tilværelsen, - dog - Gud lar seg aldri fange av noe som helst gudsbevis. Det ville gjøre Gud liten, og under menneskers kontroll.

Hvem er Gud?

Han har skjult seg.

Har han lagt igjen de tydeligste sporene etter seg i mennesket?

Hver gang et barn blir født, skapes jorden på nytt, blir det sagt.

Historien har vist det. Et enkelt menneske kan forandre verden, - på godt som vondt. Vi kjenner navnene på verdens herskere.

Og vi har erfart når et lite barn har kommet inn i familien, - livsmønstrene endrer seg radikalt. Livet forandres, - helt nye muligheter åpner seg. Slik og når et nytt menneske er kommet inn i livet vårt.

Vi blir til i møte med hverandre.

Salomos Ordspråk har noen underlige ord;

«Fra eldgammel tid ble jeg formet, i begynnelsen, før jorden ble til. Jeg var der da han grunnfestet himmelen og jorden og risset opp himmelranden over dypet, da han ga kraft til skyene der oppe og kildene i dypet fikk styrke, da han satte grense for havet så vannet stanset da han befalte, da han risset opp jordens grunnvoller. Jeg var byggmester hos ham. Jeg var til glede for ham dag etter dag og lekte stadig for hans ansikt. Jeg lekte på hans vide jord, og gledet meg med menneskene. (Ordspråkene; 8; 23, 27-30)

Dette er en poetisk tekst i Det gamle testamente. Kirken tror at dette handler om Jesus Kristus, Sønnen i Treenigheten. Han var med helt fra begynnelsen av, - før alt det skapte ble til. Han lekte for sin Fars ansikt, - var med i dansen, gleden og kjærligheten i Treenigheten.

Så kom han, Kristus, som barn julenatt, ble menneske, en av oss.

At Gud selv ble menneske viser hvor sterkt han knytter seg til oss mennesker. Slik viser han menneskets uendelige store verd.

Alle mennesker er skapt i Guds bilde (1. Mos. 1; 27).

«Hva er da et menneske - at du husker det, et menneskebarn – at du tar deg av det? Du satte ham lite lavere enn Gud. (Salme 8; 5-6a)

Ingen skal krenke en annet menneske. Det er å krenke Gud, - Skaperen. Så sterkt har Gud knyttet seg til mennesket.

Vi tror at Gud er ustoppelig skapende. Hver gang et barn blir til er det ved hans vilje. Et ufattelig mysterium. Han har holdt hver eneste en av oss tett inn til sitt hjerte. Han sang for oss, - drømte om oss. I det han legger oss inn i morslivet, - hvisker han inn i livet vårt; «Du skal ha noe helt spesielt inn på jorda som bare du har med deg. Du skal gi det til ditt medmenneske. Og du skal ta imot det ditt medmenneske gir til deg.»

Et ufattelig mysterium at Gud er for hvert eneste menneske i myriaden av mennesker gjennom tidene.

En stor skapertanke som sier mye om menneskets verd.

Han har gjort oss til sine medskapere. Vi er gitt til hverandre av ham for å forme og danne hverandre til medmennesker. I fellesskap skal vi få fram det vakreste i hverandre. Han har skapt mennesket med intelligens til å skape videre. Gud skaper videre gjennom oss mennesker. Og ikke minst viser mennesket sin storhet gjennom den mangfoldige grensesprengende kunsten.

Hvem er du Gud, som har skapt mennesker som kan utføre noe så ufattelig stort?

Men her og nok et livets store mysterier gjemt. Hvorfor vendes det gode til det ufattelig tragiske og grusomme? Krig, sult, tørke, oversvømmelser, sykdom, overgrep, ensomhet. Medmenneskeligheten er borte.

Gud risset korsets tegn over skaperverket allerede ved tidenes morgen; Jesus Kristus var der.

Er avmakt et gudstegn, - en som gir sitt liv for andre, som ikke tvinger, bruker makt?

Jorden skapt på nytt, - julenatt!

Han kom med håpet, Jesus Kristus, barnet fra Gud til Maria og Josef.

Profeten Jesaja (ca. 736-700 f. Kr.) forteller; «Han hadde ingen herlig skikkelse vi kunne se på, ikke et utseende vi kunne glede oss over. Han var foraktet, - forlatt av mennesker, en mann av smerte, kjent med sykdom, en de skjuler ansiktet for. Han var foraktet, vi regnet ham ikke for noe. Men han ble såret for våre lovbrudd, knust for våre synder. Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet. (Jes. 53,2b-3,5).

En fortelling om Kristus på jorden.

Guds Sønn helt tilstede i livet, - i gleden, - smerten.

Gud, Skaperen tar selv hånd om oss mennesker. Han blir avmektig, lidende. En smertens mann: En Gud som slår følge med flyktningen, asylanten, - den triste, utslåtte, den utstøtte. En det ikke er rom for. Det er Guds utstråling og herlighet. En Gud som er kjærlighet, som har gitt sitt liv for at vi skal leve. Korsfestet.

Men oppstanden på den tredje dag!

Dette er tegnet på hvor umistelig ethvert menneske er for Gud, Skaperen.

- til ære for Faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.

Amen